

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
prejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Nuino potrebna odkrita beseda

Med našim mariborskim srednješkolskim dijaštvom smo doživeli nov samo, mor, kar dokazuje žalostno in za sedanjost mladino kaj malo častno dejstvo, da se je polotila neka bolesta manija, katero zatreti bo naloga ne samo šole, ampak tudi staršev in vseh drugih faktorjev, ki so v to poklicani. Psihoze, ki se je polotila dela našega dijaštva, je v nemali meri krivo tudi cinično razpoloženje posameznikov iz njegovih vrst, ki je samomorilce poveličevalo v nekakšne heroje in nosilce nekih idej. Kakor je pa veljalo za vse čase, tako velja tudi za sedanjost večna resnica, da samomor ni in ne more biti izraz junaštva, marveč samo slabosti, nesposobnosti za življenje, ki ni igračkane, ampak trda, resna zadeva.

Bilo bi torej napačno, docela zgrešeno, ako bi za samomor naših dijakov iskali krivce med vzgojitelji. Krivci so samo samomorilci sami, ki bodisi zaradi svoje moralne šibkosti ali pa zaradi slabega upliva okolice niso znali vršiti svojega poslanstva in izvrševati svojih dolžnosti! Taki ljudje, ki tega ne znajo v dijaških letih, tega tudi pozneje ne bodo znali. Šola je resna priprava za resno življenje, in njej se je treba posvetiti z vsem bistvom. S to posvetitvijo se vzgoje mladeniči in mladenke v može in žene, ki se bodo vedno zavedali svojih dolžnosti do sebe, svojih bližnjih in svojega poklica. To pa je zadeva, ki je vsaj tako važna, kakor je važna znanje predmetov samih.

Prav tako je pa tudi temeljito zgrešeno, tako glede dijakov kakor glede staršev, ako mislijo, da mora vsak dovršiti študije, ker sicer zanj življenje nima pomena in se ga je najbolje na hitro iznebiti. Marsikdo, ki ni bil za šolsko učnost, je postal v življenju kljub nedovršenim študijam ugleden član človeške družbe, ako je imel v sebi sposobnosti za kakršenkoli poklic. Vsak je za nekaj, nobeden pa ni za vse. Zato je beg iz življenja zaradi morebitnih neuspehov le dokaz duhovne in zlasti moralne slabosti. Kogar ni usoda obdarovala z vsaj zadostnim povprečnim talentom za študij srednješkolskih predmetov ali komur ni moči vzbuditi v sebi dovolj volje, ki jo študij zahteva, temu ne more pomagati noben profesor, pa naj bi bil tudi čarovnik.

Je pa na drugi strani tudi res, da so naše sedanje šolske razmere zaradi pomanjkanja učnih prostorov in prezaposlitve profesorjev vse prej kot take, kakršne bi morale biti in bi si jih želeli. Mnogo prostih dni in počitnic ob obsežnem materialu, prenapolnjenih razredih in preobremenjenih profesorjih stavi na dijaštvo večje zahteve, kakor bi jih stavelo sicer. Mimo tega imamo v slovenskih srednjih šolah toliko jezikov, kolikor jih nimajo nikjer drugje na vsem vesoljnem svetu. Iz naših dijakov hočemo napraviti poliglote, dosežemo pa v večini primerov to, da naposled ne obvladajo pošteno niti slovensčine! Kakor je torej potrebna reforma mišljenja naše študirajoče mladine, tako je potrebna na drugi strani tudi reforma učnih načrtov in temeljita remedura splošnih razmer. V Mariboru potrebujemo vsaj še eno novo srednjo šolo, zavod in stavbo. To zahteva mladina, zahtevajo preobremenjeni profesorji in zahteva vsa bodočnost našega naroda. Odklanjanje ni več mogoče, pa naj se vzamejo sredstva kjerkoli. Vse drugo je dosti manj nujno.

Pomislimo samo na porazno dejstvo, da morajo prav prvo in drugošolci hoditi

Proglas kraljevih namestnikov in vlade

Visoka poslanica čuvarjev oporoke velikega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja celokupnemu jugoslovanskemu narodu

BEOGRAD, 26. oktobra. Danes ob 16. uri dopoldne se je sestala narodna skupščina k seji, na kateri je bil prečitan ukaz o novi vladji g. Nikole Uzunovića. Po prečitaniu tega ukaza, sta bila pa podana narodni skupščini tudi deklaracija nove vlade in proglas na narod, ki se glasi:

»Jugoslovanskemu narodu!

Po posebni volji pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja smo postali kraljevski namestniki prevzvišenega sina in prestolonaslednika, Nj. Vel. kralja Petra II. v smislu 2. odstavka 42. člena ustave. Prevzeli smo to težko dolžnost s tem, da smo po predpisih ustave prisegli pred narodnim predstavništvom, da bomo zvesti Nj. Vel. kralju Petru II. in da bomo varovali edinstvo naroda, neodvisnost države ter enotnost državne oblasti.

Pri izvrševanju svoje dolžnosti bomo vedno varovali interese prestola in blaginjo države. V svoji nameri, pospeševati napredek kraljevine Jugoslavije, smo trdno prepričani, da stoji za nami ves jugoslovanski narod, saj imamo prav v tem težkem in usodnem trenutku priliko videti, kako velika je bila ljubezen

in kako globoka zvestoba celokupnega naroda do kralja Aleksandra I. in kako veliko je tudi spoštovanje njegovega velikega dela, ki ga je ustvarjal s takim samopremagovanjem. Naša sveta dolžnost je zato, veliko, po našem nenadomestljivem voditelju započeto delo ohraniti in izpolnjevati sveto poslanstvo, ki nam ga je zapustil v bolestem trenutku slovesa od življenja. Delali bomo še bolj v nerazdružljivem edinstvu za napredek in moč naše ljubljene države, da jo bomo mogli jasnih čel in veselih src izročiti Nj. Vel. kralju Petru II., ko doraste in bo mogel prevzeti na svoja ramena državne oblasti. Kralj Aleksander je žrtvoval svoje življenje in vse svoje sile narodu. Dal nam je svetel vzgled in pokazal nam je pot, kako je treba delati za blaginjo in dobrobit naroda. Usoda pa je vendar hotela, da je morala njegova tragična smrt pokazati vsemu svetu, kako trdno in neločljivo je edinstvo našega naroda. Na nas pa počiva sedaj velika dolžnost in zgodovinska odgovornost njegovo delo ohraniti, da postanemo tako vredni velikega pokojnika.

Prepričani smo, da nas bo pri tem podpiral ves jugoslovanski narod, in sicer tembolj, ker smo uverjeni o duhovni mo-

či in patriotizmu, ki sta bila že od nekdanj odlika našega viteškega naroda. Združeni v žalosti in bolesti za izgubljenim velikim kraljem, združeni v ljubezni in zvestobi do države ter hiše Karadjordjevićev bomo Jugoslavlani lahko dokazali vsemu svetu, da nas noben udarec usode ne more omajati in bomo vedno vedeli sami voditi svojo državo in svojo lepšo bodočnost. To bo najvišje delo napram kraljevskemu domu in Jugoslaviji. Trdno zedinjeni na znotraj, zavarovani in spoštovani na zunaj, vojaško dobro pripravljene, moremo z vedrim čelom zreti v bodočnost. Tako bo veliko delo velikega kralja posvečeno napredku močne Jugoslavije, ki bo postala še močnejša v dobrobit svojega ljudstva.

S temi mislimi se zbiramo okoli mladega kralja, Nj. Vel. Petra II., nad katerim bedi njegova prevzvišena mati Nj. Vel. kraljica Marija, z vero v Boga zračno v bodočnost.

Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II.! Naj živi Jugoslavija!

Beograd, 25. oktobra 1934.

Kraljevski namestniki: Pavel, m. pr., dr. Stanković, m. p., dr. Perović, m. p. (Nato slede podpisi vseh ministrov.)

Italija mora zapustiti Madžarsko

OZADJE ODGODITVE LAVALOVEGA POTOVANJA V RIM. ZANIMIVI KOMENTARJI TISKA.

RIM, 26. oktobra. »Giornale d'Italia« poroča, da bo francoski rimski poslanik de Chambrun, ki bi se bil moral včeraj vrniti v Rim, ostal še nekaj dni v Parizu, ker je še vedno potrebna tam njegova prisotnost. Nadalje pa komentira list tudi odgoditev Lavalovega potovanja v Italijo in pravi, da je odgoditev rezultat slabih izkušenj, ki jih je imel Laval svoječasnno s svojim potovanjem v Berlin in Washington, kjer je dosegel zelo majhne in nepomembne uspehe, daš se je prej pričakovalo, da bo njegova akcija zgodovinskega pomena. Mimo tega zadržuje Laval v Parizu tudi notranji politični položaj, ki je zelo razgiban zaradi boja strank okoli reforme ustave.

PARIZ, 26. okt. Francoski listi se obširno ukvarjajo z odgoditvijo Lavalovega potovanja v Rim in soglašajo skoraj vsi v tem, da teren za tako potovanje nikakor še ni pripravljen. »Echo de Paris« pravi n. pr., da je glavna ovira, ki stoji na poti zblizanju med Italijo in malo antanto, in

pri tem seveda tudi Francijo in Italijo, zveza sedanega fašističnega režima v Italiji z Madžarsko. Dokler bo Italija branila madžarski revizionizem, je ne bo mogoče šteti med one faktorje, ki delajo za pacifikacijo evropskega kontinenta. Ako bo Italija šla nadalje po dosednji poti, bo zadelo na skupen odpor vseh držav, proti katerim je namerjena madžarska politika revanša. — »Journal des Debats« razpravlja o istem vprašanju in pravi: Kolonialna vprašanja med Italijo in Francijo ne bodo mogla biti rešena, dokler se Rim in Pariz ne sporazumeta o vprašanjih, ki se tičejo splošne evropske politike. Še bolj jasno pa je, da morajo biti poprej razčiščena vsa vprašanja razmerja med Italijo in Madžarsko na eni ter Italijo in malo antanto na drugi strani. To je vzrok, da je Lavalovo potovanje v Rim odgodeno. Vsi prenapljeni sestani ki so rodili vedno več slabega kakor dobrega. — »Paris Soir« piše približno v enakem smislu, omenjajoč pri tem tudi vprašanje Avstrije in kon-

čujoč svoja izvajanja z besedami. V prvi vrsti je treba, da se popolnoma razjasnijo razne akcije, ki zamotavajo vprašanja, od katerih zavisita mir in red v Evropi. To je stalno podpiranje madžarskega irenditizma, izzivanje polemik z Jugoslavijo itd. V podobnem članku pravi nadalje »L'Information«, da se med Italijo in Francijo ne more voditi pogajanja na bazi pakta štirih, kakor to žele v Rimu, ker je Mussolinijev prvotni načrt za pakt imel jasne revizionistične tendence. Francija se ne more spuščati v take avanture, ker je zaveznica in prijateljica male antante in se tako pod nobenim pogojem ne more angažirati v pogajanjih, ki bi, četudi le od daleč, zasledovali revizionistične tendence.

Poklonitev narodnega predstavništva

BEOGRAD, 26. oktobra. Narodno predstavništvo se bo v nedeljo odpeljalo na Oplenac, kjer se bo poklonilo spominu blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra Zedinitelja. Člani narodnega predstavništva se bodo odpeljali iz Beograda ob 9. uri dopoldne in ponesli s seboj poldrug meter visok srebrn venec, ki tehta 6 kilogramov. Na enem traku je napis »Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju«, na drugem »Narodno predstavništvo«, v sredini pa stoji letnica 1934.

Rusija za Jugoslavijo

RIM, 26. okt. »Giornale d'Italia« poroča, da je moskovska oddajna postaja prenašala govor bolševiških funkcionarjev na komemoraciji za pokojnim kraljem Aleksandrom, v katerih so izjavili, da stoji za Jugoslavijo 15 milijonov ruskih bajonetov, ki so pripravljene intervenirati proti reakciji, ki je organizirala marseilleski zločin.

popolodne v šolo. Prvič je to za otroke, ki še niso fizično razviti in utrjeni, zdravju škodljivo, drugič je popoldanski pouk vedno manj vreden ko dopoldanski in tretjič je vsaka kontrola staršev nad njihovim učenjem nemogoča. Kdo pa ima dopoldne čas ukvarjati se z učenjem svojih otrok? Očetje so na delu, matere, ako tudi niso na delu — a v mnogih primerih so — so pa zaposlene s kuho in drugimi nujnimi posli. V takih razmerah bi si vsak moral omisliti inštruktorja ali posebnega domačega vzgojitelja in učitelja. A kdo zmore to dandanes? Slabo plačani uradniki, držav-

ni in zasebni, ki se že tako s težavo preživlja? Obrtnik, ki zaman čaka na zadostni zaslužek? Ali celo kmet ali delavec, ki često še sam strada, da nasiti in obleče svojega otroka — dijaka. Pri tem se kopičijo pa še drugi izdatki, med njimi tudi šolnina, ki bi se, če je bila že uvedena, morala po vsej človeški logiki uporabiti kvečjemu za učila in gradnjo novih šolskih stavb, nikoli pa ne za kritje rednih izdatkov, kajti šola, ako je javna, ne more nikoli biti pridobitno podjetje. Vzgoja mladine v javnih šolah je skrb in dolžnost vsega naroda po svoji državni organizaciji!

Dnevne vesti

Župnijski izpit so napravili v Mariboru: kaplan v St. Ilju v Slovenskih goricah Anton Ravšek, provizor pri Sv. Tomažu pri Ormožu Janez Strnad in kaplan v Rajhenburgu Stanko Weingerl.

Novi grobovi. Pretekli teden so v Mariboru umrli: vdova Pija Košinova, stara 66 let, delavčeva žena Barbara Savčeva, stara 25 let; delavčev sin Mihael Paher, star 3 dni, viničarka Marija Lešnikova, 32 let; upokojeni železniški uradnik Peter Železnik, 63 let; upokojeni železniški uradnik Ivan Slokar, 60 let; hišna posestnica Antonija Fašmanova, 42 let; kočijaž Alojzij Grah, 53 let, vdova Ana Adamičeva, 80 let; kurjač Jože Zorman, star 45 let.

Vse zabave in prireditve prepovedane. Včeraj smo objavili, da je bil odstavek v poročilu agencije »Avale« glede odredb narodnega žalovanja, zabranjujoč igre v gostilnah in kavarnah, kakor biljardiranje, domine, kvartanje in baliranje preklican. Agencija »Avala« pa v tem pogledu ni izdala nobenih novih navodil in se je treba držati prvotno izdanih, po katerih so vse zabavne prireditve od 26. okt. do vštete 21. novembra, to je v času globoke žalosti, prepovedane. V tem času so dovoljene samo prireditve resnega in prirodnega značaja, kakor gledališke in kinematografske predstave, koncerti, godbe in druge prireditve, ki niso veselega značaja. Dovoljeni so tudi sejmi, sestanki in slične prireditve, vendar ne sme biti na njih godbe in zabave, ne na prostem in ne v zaprtih prostorih. V času globoke žalosti ni dovoljeno nobeno javno veseljačenje, popevanje, godba, kvartanje, biljardiranje, igranje domine, tombole, ne nobena druga zabava, ples ali kakršnakoli druga prireditve. Prav tako niso dovoljena zborovanja in nobene javne manifestacije. Vse to pa velja tudi za podeželje.

Najlepši spomenik viteškemu kralju. Protituberkulozna liga v Ljubljani objavlja, da je na zadnji svoji seji razpravljala o tem, kako bi se za današnji čas najprimernejše in skladno težnjam velikega pokojnika počastil njegov spomin. V skrajno težavnih socialnih in zdravstvenih razmerah, v katerih živimo, bi bil nedvomno najlepši spomenik, ki ga more postaviti Slovenija, ta, da se vsa javnost, vsa društva, vse korporacije in posamezniki združijo k delu za postavitev bolnišnice za tuberkulozne bolnike. Narodna Protituberkulozna liga je prepričana, da lepšega spomenika ne bi mogli postaviti kralju, ki je imel vedno odprte roke za trpečega brata ter poziva vso javnost, naj se pridruži akciji, ki jo bo pričela liga za postavitev tega spomenika.

Nov narodni kolek. Družba sv. Cirila in Metoda je v spomin mučeniške smrti našega največjega narodnega kralja izdala nov narodni kolek z oporoko »Čuvajmo Jugoslavijo!« Osnutek je poverila znanemu slikarju grafiku Justinu, tiskala pa ga je v bakrotisku Delniška tiskarna v Ljubljani. Umetnikova zamisel za novi kolek je zelo posrečena. Močna vitežka roka brani domovino dedov in očetov, obeležena s kraljevim mečem, žezlom in zakonikom. Nad palmovo vejico na levi je v trnjenem vencu zgodovinski datum marsejske tragedije, geslo kolka pa je »Čuvajmo Jugoslavijo!« Kolek je tiskan v črni barvi. Družba ga je pričela razpošiljati in ga dobite v vseh družbenih podružnicah, trafikah in papirnicah. Cena je neznatna. Za 25 par naj se sleherni član CMD in vsak iskren Jugoslovan oddolži zlasti v teh tednih globokega žalovanja obrambni družbi, domovini in kraljevi oporoki. Naj ne bo praznika, za katerega ne bi pismenih pošiljk opremil z novim kolkom CMD.

Opozorilo vsem občinam! Ob priliki tragične smrti našega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja so posamezne občine in druge korporacije sklenile postaviti spomenike velikemu pokojniku kralju. Umetniški spomeniki, dostojni velikega kralja, so dragi in jih ni mogoče postaviti v teh gospodarsko težkih časih s skromnimi sredstvi posameznih občin in korporacij, marveč le s skupnimi sredstvi vsega naroda. Dokler se torej ne

uredi vprašanje postavitve spomenika splošnega narodnega priznanja in hvaležnosti do kralja Zedinitelja v smeri splošne akcije, naj občine in druge korporacije počakajo s takimi sklepi.

Konferenca guvernerjev narodnih bank držav male antante. Koncem oktobra bo v Bukarešti konferenca guvernerjev narodnih bank držav male antante. Konferenca bo predvsem razpravljala o ožjem sodelovanju vseh treh narodnih bank na podlagi sklepov in resolucij gospodarskega sveta držav male antante. Predsednik konference bo guverner romunske Narodne banke.

Zavarovanje delavcev in nameščencev v avgustu. V avgustu je bilo v naši državi pri okrožnih uradih in privatnih društvenih bolniških blagajnah zavarovanih 558.984 delavcev in nameščencev. Od septembra je naraslo število zavarovancev za 3064, napram lansnemu septembru pa za 20.158. Največji absolutni porast zaposlitve se kaže pri OUZD v Ljubljani, kjer je znašal prirastek zavarovancev 4060. V Zagrebu je znašal prirastek 3569, na Sušaku 3868, v Nišu pa 2772. Večje nazadovanje zaposlitve izkazuje OUZD v Osijeku, in sicer 3304 ter OUZD v Velikem Bečkereku za 2034. Zagrebški »Merkur« izkazuje nazadovanje, in sicer za 303 člane, ostali dve privatni društveni blagajni pa izkazujejo porast.

Naša vojska kupuje konje. Razglasili smo že, da bo naša vojska kupila letos skupno 190 težkih in lahkih konj. Kmetovalci in rejci konjev, ki imajo konje naprodaj, naj se javijo pri mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11, kjer dobe vse podrobne informacije.

Kolkovanje kreditnih knjižic. Finančno ministrstvo je dooznalo, da posamezni tovarnarji, trgovci in obrtniki prodajajo blago s kreditnimi knjižicami, ki podle-gajo taksi 5 Din, tudi kadar ga prodajajo osebam, ki se bavijo s preprodajo takega blaga. Ker je tako ravnanje pogrešno in na škodo državnih financ, je finančno ministrstvo z razpisom z dne 19. oktobra t. l. na podlagi člena 43. zakona o taksah izdalo naslednje pojasnilo: V smislu točke 3. tar. post. 34. taksne tarife in točke 7. čl. 56. taksnega in pristojbinskega pravilnika se mora za kreditne knjižice računski taksni plačevati samo v primerih, kadar prodaja trgovec ali obrtnik blago na kredit osebam, katere blago trošijo za svojo neposredno porabo. V obeh drugih primerih pa se mora izdati račun in plačati takso po točki 1. tar. post. 34. taksne tarife, čeprav bi se prodajalo na kredit.

Zadnja pot nesrečnega dijaka. Včeraj popoldne so pokopali na magdalenskem pokopališču 14-letnega dijaka tukajšnje realne gimnazije Avgusta Jelena. Na zadnji poti so ga spremili njegovi sošolci, ki so se solznih oči zadnjič poslovili od njega. Na prerani grob so mu položili lep venec iz svežega jesenskega cvetja. Pogreba pa so se udeležili tudi nekateri profesorji z ravnateljem g. dr. Hericem na čelu. Naj počiva sladko v zemlji domači!

Drevi v gledališču žalni večer za blagopokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Na sporedu so spominski govor (Radivoj Rehar), recitaciji (Kraljeva in Skrbnišek), dve simfonični točki gledališkega orkestra pod vodstvom kapelnika Herzoga in tragedija »Grob junaka« v režiji J. Koviča in s sodelovanjem Kraljeve, J. Koviča in Furijana. Veljajo dramske cene. Gledališče bo kurjeno.

Pet sto dinarjev za človeško življenje. Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je odigralo včeraj dopoldne zadnje dejanje tragedije divjih lovcev, ki se je odigrala v novembru lanskega leta v lovskem revirju posestnika Kranjca v bližini Sv. Martina pri Vurbergu. Pred sodniki se je zagovarjal 32-letni mesar France Vodan iz Sv. Martina, obtožen, da je s sinom posestnika Kranjca tako nevarno obstrelil divjega lovca posestnika Antona Pihlerja iz Ciglenca, da je pozneje umrl v mariborski bolnišnici, njegovega hlapca Franca Horvata pa lažje ranil. Kakor navaja obtožnica, sta se kritičnega dne podala Vodan in Kranjčev sin v lovišče Kranj-

čevega očeta. Tam sta nepričakovano naletela na posestnika Antona Pihlerja in na njegovega hlapca Horvata, ki sta lovila po gozdu. Ko sta Pihler in Horvat opazila Vodana in mlajšega Kranjca, sta se spustila v beg. Za bežečima je Vodan oddal 4 strele in smrtonovarno pogodil Pihlerja, Horvata pa lažje obstrelil. Pred smrtjo je Pihler še izjavil, da ga Vodan ni pozval, naj bi obstal. To pa je obtoženelec Vodan že v preiskavi, pa tudi pri včerajšnji obravnavi odločno zanimal in trdil, da je pozval oba, ko ju je opazil in da je za bežečima streljal, ker sta se na njegov poziv prvotno postavila z naperjenimi puškami v bran ter sta bila on in njegov spremljevalec v smrtni nevarnosti. Sodišče je upoštevalo njegov zagovor in ga obsodilo le na 500 Din globe.

V zlato prostost. Danes dopoldne je bilo pogojno opuščenih iz mariborske moške kaznilnice 19 kaznjencev, ker so se za časa predsedovanja kazni lepo in dostojno obnašali. Skupno bi bili morali presedeti 75 let težke ječe in hudega zapora. Najtežji med njimi je bil neki Batjihar Semovič iz Niša, ki je bil obsojen na 20 let težke ječe zaradi umora. Mož je star okrog 45 let, ne zna pisati in ne brati ter je tudi svojo starost ugotovil kar tako po svoji pameti, ko ga je za podatke spraševal policijski uradnik. Vse kaznjence so na policiji, ki jih bo odgongskim potem odpravila v njihove pristojne občine, fotografirali in jim odvzeli prstne odtise za spomin.

Grajski kino sporoča, da državna filmska cenzura še ni končala cenzuriranja filma o pogrebnih svečanostih Nj. Vel. kralja Aleksandra I.; zato je predvajanje začasno preloženo. Čas predvajanja bomo objavili potom časnikov in lepakov. Kupljene vstopnice so veljavne za novi termin.

Kino Union. Ker najavljeni kraljevi film še ni cenzuriran, se predvaja od petka dalje prvovrstni senzacionalni film Edgara Wallace-a »Tajna modre sobe«. V glavni vlogi Teodor Loos, Else Elster, Betty Bird, H. Schlettow, Oskar Sima. Kot dodatek zadnji obisk Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in kraljice Marije v Sofiji. Ako bo kraljev film cenzuriran, se bo predvajal kot dvojni spored brez povišanih cen.

Plesna šola za trgovske in privatne nameščence odpade zaradi podaljšanja najgloblje žalosti. — Pomočniški odbor Združenja trgovcev.

KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE, podružnica, Maribor, Aleksandrova cesta 13, ima telefonsko številko 25-45. 4378

Vozne olajšave. Jadranska obala, zdravilna kopalnišča, objezerska mesta in višinska letovišča, po 10 dnevem bivanju 75. odst. popusta na železnici pri povratku. **Beograd,** 28. oktobra: kongres Narodne stranke, polovična vožnja za vse udeležence v času od 25. do 28. oktobra na podlagi železniške legitimacije za 5 Din. **Smederevska Palanka;** razstava plemenske živine, polovična vožnja od 25. do 28. oktobra za vse udeležence na podlagi železniške legitimacije. **Avstrija:** do vključno 30. novembra po 7-dnevem bivanju v poljubnem kraju 60 odst. popusta na avstrijskih železnicah pri povratku. **Nemčija:** do 31. decembra 25 odst. popusta na nemških železnicah pri retour-vožnjah po 7-dnevem bivanju. Vse nadaljnje informacije, nabava viz, valut, vozovnic pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, telefon 21-22.

Trg za ribe. Današnji trg za ribe je bil precej bogato založen. Bilo je na njem precej morskih, pa tudi domačih rib. Prodajali so: mole po 18 Din, sipe po 26 Din, kalamare po 28 Din, liguje in rake po 26 Din, krape pa po 15 Din kilogram.

Grajski kino. Od danes petka do vključno ponedeljka 29. oktobra prinašamo sledeči spored: 1. najnovejši Paramountov žurnal; 2. »Lepa naša domovina, od Kosovskega polja do Ohridskega jezera«; 3. »Smrt v zraku«, junaki poklica. Kot glavni spored Ramon Novaro v filmu »Pesem ljubezni«, 100 odst. nemški govoreči film veličastne vsebine.

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zaporedoma jutraj čašo naravne »Franz Josefove« grenčice.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Petek, 26. oktobra ob 20. uri: »Žalni večer« za pokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. **Dramske cene. Bloki veljajo.**

Sobota, 27. oktobra ob 20. uri: »Hlapci«, Red B.

Nedelja, 28. oktobra ob 20. uri: »Idealen soprog«. **Premiera. Bloki.**

Ponedeljek, 29. oktobra ob 20. uri: »Mati«. Ob 60-letnici Ksaverja Meška. **Uprizoritev Narodne obrane.**

Torek, 30. oktobra ob 20. uri: »Hlapci«, Red A.

Sreda, 31. oktobra ob 20. uri: »Idealen soprog«. Red D.

Cankarjevo najučinkovitejšo dramo »Hlapci«, ki je letos dosegla v novi inscenaciji in zasedbi redko lep uspeh, ponove v soboto 27. t. m. za red B.

Izredno mnogo zanimanja je za premiero »Idealnega soproga«, ki bo to nedeljo 28. t. m. ob 20. uri. Delo, ki ima vse odlike svojega avtorja, Oscarja Wildeja, je pisano efektno ter osvaja s svojo napetostjo, ki ne popusti vse do konca. Delo režira Vladimir Skrbnišek, nastopijo pa: nova članica Sava Severjeva, Starčeva, Barbičeva, Kraljeva, Savinova, Gorinškova, Zakrajškova, Grom, Skrbnišek, Furijan, Nakrst, Gorinšek, Košič, Blaž, Verdonik in Košuta. **Senzacija za ženski svet bodo nove toalete,** ki jih je po načrtih arh. B. Stupice izvršil atelje Živke Severjeve v Ljubljani.

Abonentje, dvignite svoje izkaznice! Marsikdo se je letos prijavil za gledališki abonma, a doslej še ni dvignil izkaznice. Ker mora gledališka blagajna imeti točen pregled abonentov, se naprošajo vsi oni, ki so se prijavili, da čim prej dvignejo izkaznice.

Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne naloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniški za ženske soglasno prav milo učinkujoč način »Franz Josefove« vode, ki je zlasti pripravna za nežno rast telesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Čudna izkopnina. Delavci mestne občine, ki pripravljajo teren za asfaltiranje promenadne poti ob Aleksandrovi cesti med Prešernovo ulico in Trgom svobode, koplejo nekaj nad meter globok jarek. Pri kopanju pa so našli pred Turadovo trgovino na nekaj človeških kostih in lobanjo, ki je bila še precej dobro ohranjena. Kostje so zmetali na kupček, ki je vzbujal v včerajšnjih popoldanskih urah precejšnje zanimanje. Odkod grob na tem mestu, so si ljudje tolmačili vsak po svoje.

Policijske vesti. Sinoči je policija aretirala Edvarda B., Ferdinanda K. in Matijo L. zaradi potepuštva in vlačuganja, nekega Ivana Č. zaradi razgrajanja in težke telesne poškodbe, neko Terezijo T. pa zaradi pijanosti in razgrajanja ter grdega obnašanja. Prijavljenih je bilo več manjših tatvin denarja, obleke in perila. Tako je včeraj popoldne okrog 4. ure prosila miloščine neka 13-letna deklica pri šoferjevi ženi Berti Venigerholcovi v Praprotnikovi ulici. Ko se je pa Venigerholcova za trenutek odstranila iz kuhinje, je mlada prosilka izkoristila to priliko in ukradla iz kredence denarnico, v kateri je bilo nekaj nad 200 Din. Venigerholcova je tatvino kmalu opazila, vendar je bilo že prepozno, ker je mlada tatica, ki je pustila na stonicalh kos kruha in zemljo, že izginila. Bila je to neka viničarjeva hčerka Matilda Matelova, stanujoča nekje v Počehovi, čeprav še mlada, vendar stara znanka mariborske policije. Gospodinje, zaklepajte dobro in skrbno svoja stanovanja in ne bodite preveč dobrosrčne napram takim mladim zlikovcem, ki vas samo izkoriščajo in iščejo prilike, da bi vam kaj ukradli!

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 7,3 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 6,4 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 18 stopinjah 746, reduciran na ničlo pa 743; relativna vlaga 90; vreme je oblačno in tiho; vremenska napoved pravi, da se bo vreme poslabšalo.

Žalovanje v našem Prekmurju

ŽALNE MANIFESTACIJE V ŠALOVCIH.

Dne 10. oktobra rano zjutraj se je po vasi bliskoma razširila vest, da je postal žrtev podlega atentata Nj. Vel. kralj Aleksander I. in to v tujini — na Francoskem. Voditelj naroda je mrtev! Grozna in neverjetna vest je nepopisno presunila tukajšnje prebivalce. Kamor si se ozrl, povsod si opazil solzne oči, ki so ti pričale o ljubezni in vdaonsti do ljubljenega nepozabnega nam vladarja.

Tukajšnje Sokolsko društvo je takoj stopilo v stik z občino Šalovci ter ukrenilo vse potrebno. Še isti dan, to je 10. oktobra ob 19. uri, se je vršila žalna seja za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Šolsko sobo, ki nam služi tudi za telovadnico, sta primerno dekorirala brat Kučan in sestra načelnica Tončka Krašovec. Spredaj, kjer stoji šolski kateder, je bil napravljen oder blagopokojnega kralja Aleksandra I. Impozanten, pa vendar silno žalosten je bil pogled na ta oder nepozabnega junaka, kjer mu je do časa pogreba gorela večna lučka.

Žalne seje se je udeležila ogromna množica ljudi. Šolska soba je bila nabito polna občinstva in tudi zunaj je bilo vse polno ljudi, ki so prisostvovali žalni seji. Ob tej priliki so imeli žalne govore: br.

Janez Zičko, predsednik občine, g. Viljem Županek in brat A. Makari, starosta tukajšnjega Sokola. Končno so zapeli šolski otroci pod vodstvom sestre načelnice Tončke Krašovec žalostinko »Vigred se povrne«, in s tem je bila žalna seja zaključena.

Dne 18. oktobra, na dan pogreba Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Zedinitelja, smo se udeležili službe božje na Hodošu in v Velikih Dolencih. Popoldne smo imeli žalno svečanost na prostem. Govorniški oder smo napravili na travniku. Na oder smo postavili sliko Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Zedinitelja z njegovimi zadnjimi besedami: »Čuvajte Jugoslavijo!« in sliko Nj. Vel. kralja Petra II. s prisego: »Čuvamo Jugoslavijo!« Ob 14. uri 5 minut je krenil žalni sprevod po vasi. Najprvo so korakali gasilci s svojo zastavo in žalnimi zastavami, nato Sokoli, za katerimi je bila razvrščena šolska mladina, kateri je sledil bataljon gasilcev, za gasilci so šli orožniki, financarji, železničarji, občinski odborniki in ostalo občinstvo. Ob 15. uri smo se vrnili na žalni prostor, kjer so imeli razni govorniki žalne govore. Ob 16. uri se je ljudstvo razšlo s povešenimi glavami. G. I.

Socialno skrbstvo mestne občine mariborske

DOSEDANJI USPEHI IN BODOČE NOVE NALOGE.

Maribor ima mnogo, premmogo revežev, vsaj tako trdijo pri socialno-političnem oddelku mestne občine, kamor se dan za dnem zatekajo bedni in pomoči potrebni. S pomočjo fonda Pomožne akcije in drugih občinskih sredstev je vršila mestna občina človekoljubno delo tekom celega leta tako, da je podpirala najpotrebnejše brezposelne z nakazili živil in najemnin, katerih mnogi brezposelni očetje številnih družin ne zmorojo.

Na drugi strani pa vrši mariborska mestna občina veliko in plemenito socialno delo z vzdrževanjem Mladinskega doma za otroškim dnevnim zavetiščem in Mestne oskrbnišnice. Šolska deca najrevnejših staršev bi se morala potikati lačna in prezebajoča po mestu, če bi jim ne nudila zavetja v dnevnem zavetišču. Tu dobivajo otroci opoldne tečno kosilo, popoldne pa dobro malico. Ves čas so pod strokovnim nadzorstvom. Kvalificirane učne moči jim pomagajo pri izvrševanju nalog in pouka. Otroško dnevno zavetišče je nameščeno v mestnem Mladinskem domu, kjer sta dva oddelka: internat za 30 otrok in zavetišče,

kjer je prostora le za 100 učencev, kar pa našim razmeram nikakor ne odgovarja. Če pomislimo, da ima Celje z 8000 prebivalci v zavetišču prostora za 70 otrok, Maribor pa s 34.000 prebivalci le za 100 otrok, vidimo, kako velik je nedostatek v tem oziru. Ta primera je tako jasna, da bo treba to vprašanje čim prej zadovoljivo rešiti. Sicer so v tem pogledu že napravljeni natančni načrti, ki so tudi temeljito proučeni. Občina je že pred leti namenila neko svojo parcelo v magdalenskem predmestju za gradnjo novega poslopja, v katerem bi se namestilo dnevno zavetišče za 100 otrok. Toda žal je ostalo le pri načrtu. Krivi so temu finančni vzroki. Vendar pa je potreba po večjem dnevnem zavetišču v Mariboru tako velika, da bo moralo priti preko teh gmočnih neprilik do realizacije. V sedanjem zavetišču je mnogo premalo prostora, tako da so morali letos odkloniti nad polovico zelo potrebnih in revnih prosilcev.

Mnogo na boljšem je v tem pogledu Mestna oskrbnišnica. Mariborski župan g. dr. Lipold je s svojo intervencijo dosegel, da je banovina preselila svoj Deč-

ji dom v svojo palačo v Strossmayerjevi ulici, izpraznjene prostore pa je prepustila Mestni oskrbnišnici. Uspehi tega so vidni. Občina je mogla odpoklicati mestne reveže, ki so bili v raznih oskrbnišnicah v Sloveniji, v Maribor in jih nastaniti v svoji lastni oskrbnišnici. Dočim je imela mestna občina prej v oskrbniš-

nici le 90 oskrbovancev, jih ima sedaj 150!

Prepričani smo, da bo znala mestna občina z dobro voljo, ki jo je vedno in povsod pokazala, premostiti tudi ovire, ki preprečujejo uresničenje načrta za novo otroško dnevno zavetišče.

Jugoslovanski sportniki bodo v nedeljo prisegli

V NEDELJO 28. OKTOBRA BODO SPORTNIKI V VSEH SPORTNIH SREDIŠČIH NAŠE DOMOVINE OB 14.30 URI IZVRŠILI AKT PRISEGE. V MARIBOR SE BODO SPORTNIKI ZBRALI NA IGRIŠČU ISSK MARIBORA.

Po vsej naši širni državi se bodo v nedeljo 28. t. m. igrišča napolnila. Prišlo bo vse sportno občinstvo naše domovine, da prisostvuje slovesnemu aktu mladine, ki bo svečano zaprisegla:

»Mi sportniki Jugoslavije se obvezujemo s svojo častno besedo, da bomo vedno čuvali oporoko našega blagopokojnega kralja in pokrovitelja in da bomo imeli vedno pred očmi interese domovine in narodnega edinstva. Do skrajnih svojih sil bomo čuvali Jugoslavijo ter bomo zvesti Nj. Vel. kralju Petru II.«

Tisoči organizirane sportne mladine bodo ob istem hipu pod Triglavom in ob Vardarju prisegli na delo, ki mu je bilo posvečeno vse življenje velikega pokojnega kralja in ki ga je še s poslednjim svojim srčnim utripom zgostil v programsko-simbolično formulo »Čuvajte Jugoslavijo!« Hkrati bodo prisegli neomajno zvestobo nadi vsega naroda, mlademu kralju Petru II.

Sportniki iz dravske banovine se bodo zvesto pridružili slovesnemu aktu in ga izvedli s tisto iskreno pobožnostjo, ki je lastna nepokvarjenim srcem mladine. Kjerkoli je pri nas izgrajeno ali samo na travniku naznačeno sportno igrišče, povsod bodo v nedeljo ob 14.30 uri mladi sportniki s svojim slovesnim aktom doprinesli še en pozitiven dokaz, da je naša državna zajednica po toliko stoletjih trpljenja in borb dosegla svojo dokončno obliko in da tudi rod, ki prihaja, dokazuje njen obstojno upravičenost.

Po tem slovesnem aktu se bodo na vseh igriščih spoprijeli v sportni borbi lokalni rivali. Za vsa naša sportna središča je določen spored, ki ga je LNP službeno objavil. Ni nobenega dvoma, da bo akt zaobljube in sportni spored vzbudil med našim občinstvom prav posebno zanimanje in da bo sportna publika napolnila igrišča.

Za Maribor je določeno srečanje med ISSK Mariborom in SK Železničarjem, torej prireditelj, ki je tudi ob vsaki drugi priliki že sama po sebi stopala v ospredju sportnega zanimanja. Pa tudi v drugih krajih, v Ptuj, Murski Soboti in Čakov-

cu so na sporedu zanimive tekme med tamkajšnjimi lokalnimi rivali. V korist fonda viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja se bo v nedeljo igralo v vsej državi 105 tekem.

OOLNP (službeno). Vstop k nedeljski tekmi na igrišču ISSK Maribora je za verificirane igralce pri gornjih vratih iz Koroškeve ulice.

Ptuj

Smrtna kosa. V Vičavi pri Ptujju je umrl star veteran vžitkar Alojz Murko. Dosegel je visoko starost 90 let. Blag mu spomin!

Društvo »Šola in dom«, ki je namerala imeti svoj občni zbor prošlo nedeljo, ga je preložilo na nedeljo 28. oktobra po šolski maši v gimnazijski risalnici.

Društvo »Dijaška kuhinja« je imelo nedavno svoj redni občni zbor. Uvodoma se je g. banski svetnik dr. Senčar, ki je vodil občni zbor, spomnil dolgoletnega računskega pregledovalca društva, pok. Ferda Skuhale. Odstopivšemu predsedniku dr. Komljanču se je sklenilo poslati zahvalo za njegov trud, ki ga je imel kot društveni funkcionar v najrazličnejših funkcijah. V šolskem letu 1933/34 je dobivalo hrano v Dijaški kuhinji 70 dijakov. Izdatki za to šolsko leto so znašali 15.099,75 Din. Blagajna je izkazovala še dosti povoljno stanje, a ker se je prijavilo za tekoče šolsko leto zopet čez 30 dijakov za hrano, se apelira na vse prijatelje dijaštva, da društvo čim izdatnejše podpro. Nabiralec podpor že hodi po mestu, a tudi okolica ptujška naj ne pozabi svojega dijaštva. Pri volitvah je bil razen predsednika izvoljen skoro v celoti stari odbor.

Predavanja za trgovski in obrtni naraščaj se bodo vršila kakor prošlo sezono, tudi to zimo. Prvo predavanje bo v soboto 27. oktobra zvečer. Začetek ob 20. uri. in sicer v »Prosvetni dvorani« v »Mladiki«. Predaval bo gimnazijski ravnatelj dr. Kovačič o »Tyršu in Fügner-

N. C.:

Nekaj vtisov iz naše prestolice

Kakor v filmu beži mimo mojih oči ravna pokrajina, ko sedim v beograjskem brzovlaku in zrem skozi okno, ki so ga pravkar orosile jutrnje kapljice. Poraja se lepo jutro. Zunaj se razprostira raven svet v nedogled: polje, samo polje. Prava večina koruza, ki dozoreva. Komno je je. Tu in tam se pokaže kakšna koliba, kjer domuje pastirček poleti in na jesen, ko je čas, da se živina napase, drugod pa samo polje s koruzo. Takšen je svet od Fruške gore sem. Nič kaj zanimiv, zato pa tudi hiti naš brzec na vse viže proti svojemu cilju. Tam za obzorjem na jugovzhodu se kažejo majhne vzpetine, v bele meglice so odete, kakor v tenčico, čim bolj hiti naš vlak, tem jasnejše postajajo in se bolj in bolj odražajo od sinjemodrega ozadja. Naposled se pokažejo na valovitem podnožju Beograda prve bele hiše in vile, ki jih obdaja prijetno zelenje; tik pred Beogradom smo. Vlak zarožlja na zemunski kolodvor, potem pa še preko zemunskega, železniškega mosta in že smo v Beogradu. Velika množica potnikov se vsuje proti izhodu, mnogo jih je in kaj različni so njih nameni, moj pa je bil ta, da si nekoliko bolj pogledam našo prestolico. Saj so že minila štiri leta, odkar sem

bil prvič v Beogradu in še tedaj sem večinoma spal, utrujen po slabi vožnji iz Dubrovnika. Danes pa je drugače, časa dovolj in vreme je tudi lepo, dobre volje ne manjka. Toda prej je treba še k temu ali onemu sorodniku ali znancu, da si potolažiš svoj neugnani trebušček in se nekoliko okopaš. Potem pa hajd na Beograd s te ali one strani, s severa ali juga, povsod boš videl mnogo novega in zanimivega, predvsem — če si prišel iz majhnega Maribora!

Ves Beograd je lep, saj se je razvil v zadnjih letih takorekoč iz ruševin starega mesta; taka mesta pa so lahko najlepša, ker ni pri gradnji toliko ovir. Kako težko bi bilo recimo iz našega Maribora zgraditi moderno velemesto, katera zredišče naj bi bilo baš na kraju, kjer se nahaja že danes — skoraj vse bi bilo treba podreti! V Beogradu pa je bilo razmeroma mnogo prostora in tako so mogli zgraditi krasne, velike palače, široke, z vrstami drevja in zelenja na levi in desni obdane ulice, tipične pariške boulevarde in mnogo parkov. V tem oziru je Beograd ono mesto, kjer se človek prijetno počuti, ko je v centru mesta in vendar je povsod polno zelenja. Zdi se mi, da je že kakih 75% vseh beograjskih ulic asfaltiranih, po glavnih so speljane tramvajске proge. Zveze so tako dobre, da si v nekaj minutah iz enega konca mesta že na drugem, tudi cenejša je cest-

na železnica mnogo bolj, kot naši avtobusi. V velikem Beogradu opravijo tramvaji dober del prometa, ki je koncentriran večinoma ob Knez-Mihajlovi, Kralja Milana in Miloševi ulici tja do Topčidera ter po Nemanjini in drugih do južnega dela Beograda.

Zanimivosti Beograda in okolice! Premalo, mnogo premalo je prostora, da bi jih mogel vsaj kratko opisati in navesti — toliko jih je! Povsod, kamor greš, vidiš kaj novega: lepo, umetniško zanimivo palačo, vilo, trgovine, bioskope, gledališča, parke in krasne asfaltne ulice, vse razsvetljene ponoči. Tam na zapadni strani se nahaja Topčider, nad sotočjem Save in Donave, na najvišji točki mesta pa prekrasni Kalemegdan. Toda kaj bi našteval! Napravimo raje vsaj v duhu nekaj sprehodov po naši prestolici, kot sem jih delal v resnici podnevi, popoldne, zvečer in ponoči. Od teh pa naj zadržuje le nekaj vtisov.

Večer je. Z gospodom R. Rožmanom stopava po Sarajevski ulici, gor proti središču Beograda. Namenil se je, da mi razkrije vso lepoto tega velemesta sedaj, ko mu daje krasna razsvetljava in odsev obločnic posebno romantiko. Pri-poveduje mi o svetovni vojni, o Rusih in Rusiji, kamor je že 1915. pobegnil in se boril kot ruski dobrovoljec v ruski armadi. Videl je prilično celo Rusijo, Sibirijo in Daljni vzhod, bil je komandant I. jugoslovanskega polka v Rusiji in je pre-

jel za svoje zasluge najvišja ruska odlikovanja, s katerimi je postal ruski plemič. Ob koncu svetovne vojne je povedel svoj polk skozi Sibirijo do Vladivostoka in od tod preko krajev Nagasaki, Singapore, Aden in drugih velemest bajnega orienta v Dubrovnik. — Sedaj mi pripoveduje nekaj svojih spominov, ko stopava po Sarajevski ulici. To je ona beograjska ulica, ki je bila pred štirimi leti še pravi konglomerat najgrših in najmanjših turških in srbskih bajt iz dobe pred uedinjenjem, bila je na glasu, kot ulica z najzloglasnejšimi lokali, kjer skoraj ni minila noč, da ne bi rešilni avto odpeljal kakega človeka, ki je bil žrtev krvavega pretepa. In danes? Izginila je stara turška kalderma, nadomestil jo je tlak, večino turških bajt so podrli — in vendar je še danes ena najslabših beograjskih ulic. Nato krenemo mimo veličastne palače v kupolo, kjer je Senat. Prometno ministrstvo in Generalna direkcija državnih železnic. Potem sledi ministrstvo vojske in mornarice itd. Tukaj je lepa Nemanjina, nato Miloševa ulica in kmalu sva na ulici kralja Milana. Krasne hiše in palače na desni in levi nas pozdravijo s svojimi velikimi, elegantno opremljenimi izložbami, ki nudijo vse, česar si želiš. Tramvaji švigajo sem in tja, publika pa hiti naprej, preko Terazij, ali, kakor se danes imenujejo: Prestolonaslednikov trg. proti cilju, na Knez Mihajlovo — tu je namreč promenade. (Se bo nadaljevalo.)

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

S tem je bilo vse izgubljeno. »Ušla je!« si je v jezi ponavljal. In prav je imel; pustolovka je ušla, in niti tedaj niti pozneje se policiji ni posrečilo jo izslediti. Zaslutila je pri Grycejevem obisku, da jo čaka zapor in je pravočasno zbežala. Njeni zasledovalci pa so bili prepričani, da je ona tista, ki jo iščejo.

XII.

Dva tedna sta Hamiltonu Degrawu počasi minila, dva dolga tedna, ki sta ga mučila s tisočermi skrbmi in mu je od Byrda prinesla le nekaj popolnoma nezadovoljivih vrstic. Sicer ni bil brez dela, slikal je pridno signorino, prenesel je sliko na platno, a vsako drugo početje, tudi zabavanje s prijatelji, mu je bilo neprijetno, celo zoprno.

Meseca junija je sedel pri odprtem oknu in slikal, brezupen, v srcu težko bolan. Delo, ki ga je moral izvršiti, je stalo prislono k steni; kar ga je edino zanimalo, slika signorine mu je prinesla le bolj in razočaranje. Ni se mu posrečilo doseči izraza, ki je delal njeno le-

poto tako izredno, tako očarujočo. V duhu ga je videl, v srcu ga je nosil, a čopič ga ni mogel pričarati na platno.

Že je imel voljo uničiti vse, skico in sliko, ko je nekdo nenadoma potikal na vrata. Pismonoša je prinesel brzojavko. Poslal jo je Byrd, kar je Degrawovo življenjsko silo namah znova zbudilo. Glasila se je takole:

»Našel sem jo, vse v redu, obiščem vas kmalu.«

Kakšno veselje, ko je končno tudi še prispel policist ves utrujen, a vendar zmagozladen. Očito ga je uspeh njegovega podjetja izredno zadovoljil.

»Nisem še poročal v glavnem uradu; hotel sem vas prej obvestiti, kje se mudi signorina, da vas pomirim.«

»Vi ste dober človek, Byrd,« se je zavzel slikar; »ne vem, kako bi se vam zahvalil! Biva tukaj v mestu? Kako izgleda? Gotovo ste jo tudi videli?«

»Ne, ni v New Yorku, marveč pri gospodični Aspiwallovi na njenem letnem bivališču v Greath Barringtonu.«

»Pri gospodični Aspiwallovi. Je li varno spravljena? A kako ste jo našli?«

»Tako ob začetku svojih zasledovanj sem obiskal gospodično Aspiwallovo, in sem jo zelo iznenadil s poročilom, da signorina še živi. Videla jo je na odru in sprva nikakor ni mogla verjeti moji ve-

sti, da je živa. Ko sem jo slednjič prepričal o resničnosti svojih besed, je bila zelo vesela. Opisal sem ji nato skrb in nemir prijateljev pevke. Obljubila mi je tudi, da mi takoj sporoči, če bo kaj slišala o signorini in njenem bivališču; uspeha seveda nisem pričakoval, ker so bila vsa naša natančna poizvedovanja brez uspešna.

Že sem popolnoma obupal, da se mi posreči dognati le nekaj, ko dobim danes zjutraj pismo gospodične Aspiwallove, ki mi poroča, da je prišla signorina nepričakovano v Greath Barrington in živi v njeni hiši. Obljubila je nekaj dni ostati pri njej.«

Boljših sporočil si Degraw ni mogel želeli. Bil je ves srečen. Življenje je videl naenkrat v novi čarobni luči. Sliko, ki jo je pred kratkim hotel obsojiti na smrt, je gledal sedaj z ljubečimi očmi.

»Če bi vas slučajno v kratkem peljala pot v Greath Barrington, kakor slutim, ne čudite se, če srečate tam kakega policista. Od onega dne, ko je umrla delavka zaradi zastrupljenih sladkorčkov, imamo iz previdnosti vsa dekleta istega imena na sumu in pod policijskim nadzorstvom iz previdnosti, da nima morilec prilike si izbirati nove žrtve,« mu je Byrd pojasnil, ko je odhajal.

Prisrčno sta si stisnila prijatelja roko in se razšla; Byrd, da se predstavi nadzorniku, umetnik, da izvrši načrt, ki mu je v hipu prišel na misel. Že lani je namreč hotel z nekim slikarjem potovati v Berkšinsko gorovje, da si napolni mapo s skicami tankajšnih pokrajin, pa so se tedaj pojavile razne zapreke. Sedaj pa je upal prijatelja pripraviti, da ga nemudoma spremi. Ta je obljubil, da se udeleži potovanja, in Degraw se je vrnil poln upov in veselja pijan zvečer v svoje stanovanje. Priroda, življenje, ves svet, vse se mu je zdelo krasno.

Hitel je po stopnicah v svoj atelje, veselo pesmico pojoč, ki je prijetno odmevala po tihem stopnišču velikega posloja. A njegovo veselje ni trajalo dolgo. Ko je prišel do nadstropja, v katerem je bila njegova soba, je našel pred vrati dva moška kot dve črni senci. Zaradi iznenadenja mu je zamrla beseda, ker je v enem teh poznih obiskovalcev spoznal Byrda, ki je bil tako izpremenjen, da bi ga komaj spoznal, da ni bil njegov drug znameniti Gryce, katerega so mu zadnjič predstavili v glavnem uradu.

Starejši policist je stopil pred njega.

»Gospod Degraw, če se ne motim,« ga je ogovoril.

»Da, sem,« mu je odgovoril umetnik »prosim stopite!«

ju, ustanoviteljih Sokolstva.« Na predavanju pa imajo pristop tudi drugi, ne le trgovski in obrtni naraščajniki. Zlasti bi bil priporočljiv obisk predavanj našemu nacionalnemu delavstvu iz mestnih delavnic in iz delavnice državne železnice.

Pouk češčine se je pod okriljem tujške Jugoslov.-češkoslovaške lige pričel

ta teden, in sicer v dveh tečajih: početniški tečaj vodi prof. Dular ob sredah in sobotah od 16. do 17. ure, nadaljevalni tečaj pa gimn. ravnatelj dr. Kovačič ob ponedeljkih in četrtdkih od 19. do 20. ure. Pouk se vrši v IV. a-razredu gimnazije. Interesenti, ki se za pouk niso prijavili, se lahko priklase še ta teden takoj v tečajih.

Zanimive zgodbe o loteriji

GLAVNI DOBITKI NE PRINESEJO VEDNO SREČE.

Nekateri pravijo, da je igranje pri loterijah prostovoljni davek, ki si ga nalagajo ljudje sami, često taki, ki iščejo sreče v denarju, ne vedo pa, da je prav zaradi okroglega denarja nastalo zlo na svetu. So ljudje, ki nesejo zadnji dinar v loterijo, trdo prepričani, da jih čaka tam velika sreča. Vsak lastnik srečke do zadnjega upa in pričakuje, da bo zadel in so nekateri, ki kujejo na ta način velike načrte. Največkrat pa se zgodi, da jim taki načrti — splavajo po vodi.

Neki Anglež je pred kratkim ugotovil, da je v Evropi na leto 11.000 raznih loterij in da je izžrebanih prav toliko glavnih dobitkov. Upošteval je pri tem tudi vse one, ki zadenejo manjše dobitke in je takih vsako leto približno 25.000. Nikjer pa ni zapisano, da bi prav glavni dobitki moral prinesiti srečo. Često se pripeti, da se je človeku, ko je bil obveščen o tem, da je zadel glavni dobitek, omračil um, ali pa ga je zadela kap.

V neki veliki banki na Dunaju je bil nameščen kot knjigovodja skromen človek Vincenc Althof. Zadel je na loteriji že pred leti 100.000 zlatih goldinarjev. Nič več ni šel v službo in kupil si je na Gornjem Štajerskem lepo posestvo. Bilo je to približno pred 30 leti. Prepričan, da je rojen pod srečno zvezdo, je neprestano kupoval srečke in stavil. In sreča mu je bila zares naklonjena. Čez pol leta je zopet zadel približno 70.000 kron. Ker pa je imel tudi srečke srbske loterije, je imel tudi tam srečo in je zadel 50.000 dinarjev. Tako je postal Althof bogataš. Kljub temu pa je živel skromno in je naložil svoj denar v neki dunajski banki. Ni potoval na Dunaj z vlakom, marveč na navadnem vozu. S potjo se je smrtno ponorečil in ga je tako za vselej zapustila njegova sreča.

Tudi neka mlada dunajska perica Marija Uebelbachova je zadela v neki loteriji glavni dobitek. Srečke pa ni kupila sama, marveč jo ji je kupil neki mesar. Marija je bila zaročena z nekim mizarjskim pomočnikom, s katerim se je nameravala tudi poročiti. Ko pa je zvedel za njeno srečo mesar, ki ji je poklonil srečko, ji je pričel ponujati svoje srce. Imela pa je perica še večjo srečo. Kupila je sama več srečk in ponovno zadela 100.000 kron. Postala je takore-

koč čez noč premožna in se je izneverila tudi svojemu zaročencu. Odpotovala je na riviero in od tam pisala onemu, s katerim je nameravala stopiti pred oltar. Čez nekaj dni pa je brala v listih, da se je njen zaročenec ustrelil. To jo je tako pretreslo, čeprav ga ni več marala, da je skočila v morje. Vse svoje premoženje pa je zapustila ubogi materi svojega nesrečnega zaročenca.

V Londonu je pa bil zaradi roparskega napada obsojen na 20 let težke ječe neki 18-letni Štefan Norman. Že nekaj let je presedel kazen, ko ga je nekega dne poklical upravnik kaznilnice in mu sporočil, da je umrla edina njegova sorodnica, ki mu je zapustila srečko irske loterije. Štefan pa kot kaznjeneč ni polagal na to nobene važnosti in si niti v sanjah ni mislil, da bi mu prinesla zapuščina stare tete srečo. Nekega dne ga je zopet poklical upravnik kaznilnice in mu sporočil, da je zadel glavni dobitek 90.000 funtov šterlingov. Norman ni mogel prav verjeti, da je postal kar čez noč bogataš. Toda zavest, da bo moral kot bogataš presedeti še toliko in toliko let, ga je hudo potrla. Nič več ni maral jesti in nekega dne so ga našli obešenega v njegovi celici.

Žalostna usoda dveh mladih.

Pred dnevi je prišla na orožniško postajo v Holiču pri Olomucu neznana mladenka s prerezanimi žilami na rokah. Orožnikom je povedala, da sta si hotela z ljubčkom končati življenje. Ko je to izgovorila, je omedlela in so jo nezavestno prepeljali v bolnišnico. Ko je pozneje okrevala, je izpovedala, da sta si hotela zaradi nesrečne ljubezni končati življenje. Sedla sta na njivo, fant je potegnil britev iz žepa in prerezal najprej svoji ljubici žile na obeh rokah, potem pa še sebi, obenem pa je popil večjo količino lizola. Fant je kmalu nato umrl; dekle, ki je izgubilo pogum, je pa prišlo na orožniško postajo po pomoč.

Ciganski kralj.

Med poljskimi cigani se je vnel hud boj za novega kralja, ki ga bodo v krat-

kem volili. Na svetu je okrog 300.000 ciganov in jih od teh živi dobra tretjina na Poljskem. Poljski cigani se smatrajo za posebno plemo in žive s cigani drugih držav v sovraštvo. Tudi imajo poljski cigani svojo ustavo, čeprav so pravno podvrženi zakonodaji in imajo svoje posebne zakone in svoje sodstvo. Vlada jim kralj, ki ima svoj prestol v Varšavi in ga volijo cigani za dobo 5 let. Ciganski kralji se volijo iz ciganske rodbine Kwiekov, čeprav volilnost kralja ni omejena samo na eno rodbino. V sedanjem volilnem boju se kosata za prestol dva bratranca iz Kwiekove rodbine. Vsaka skupina ima svojega kandidata in vsaka hoče imeti za kralja svojega izvoljenca.

Ruski Zoro aga.

Iz nekega kraja pod Uralom poročajo, da živi v neki vasi kmet Capara, ki je star 154 let in je torej najstarejši človek na svetu. Po svojih letih bi utegnil biti Capara vreden naslednik Zoro age, ki so ga smatrali nekateri za najstarejšega. Resnične starosti Capare pa ne morejo ugotoviti, ker so se rojstne in krstne knjige kraja, kjer je bil rojen, že davno izgubile.

Žena Julija Meinla pri filmu.

Žena znanega veletrgovca Julija Meinla, ki ima tudi v naši državi nešteto družnic, je sklenila pogodbo z nekim dunajskim filmskim podjetjem, da bo v zvočnem filmu »Zadnja ljubezen« igrala glavno vlogo. Njen partner bo znani filmski zvezdnik Bassermann.

Američanova strast.

Nekateri nazivajo bogataša R. Blocka za bedastega Američana. Block je namreč prepotoval peš razne dele sveta in zbiral palice. V svoji vili ima ogromno zbirko palic najrazličnejših vrst in iz najrazličnejših krajev sveta. V svoje palice je mož naravnost zaljubljen in nima nikdo dostopa v ta njegova skladišča.

Razno

V GRAJSKI KLETI danes zvečer velika izbira morskih rib. 4411

STAMPILJE
T. SOKLIČ
Mbr. Aleksandrova 43

Zastopnike sprejem

GOSTILNO »ROTOVŽ«,

Maribor, oddam v najem. —
Videl, Maribor. 4390

Spomnite se CMD

PLISIRANJE, strojni ažur, entlanje, predtiskanje, nabiranje zanik. — Atelje za perilo Rupnik, Slovenska 15. 4406

Prodaj

»WERTHEIM« BLAGAJNA nova, in zidni tresor naprodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 4417

PRODAM BLAGAJNO WERTHEIM,

št. 2, za Din 2000, kompletni »Glaser-Unger« in druge jur. knjige za 1/3 vrednosti Dr. Rudolf, Slov. Konjice. 4391

Soba odda

SOBO, lepo opremljeno, s posobnim vhodom, električno razsvetljavo, oddam mirnemu gospodu. Ruška c 7/1, Kranjc. 4403

OPREMLJENO SOBO, čisto, solučno, mirno, na lepem kraju z uporabo kopalnice, oddam. Vprašati dr. Verstovškova ul 6/II, vrata 19. 4184

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO oddam v najem točnemu plačniku. Vojašniška 5 4405